യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6✓
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 50✓

ശ്രീരാമ ഉവാച .

ജ്ഞാതംഞ്ച്. ജ്ഞാത+വ്യ-മഖിലംൻ ദൃഷ്ടംൻ ദ്രഷ്ട+വ്യ-മ+ക്ഷതമ് .
പരേണ പരിപൂർണാഃസ് സ്മോ+ ബ്ര+ഹ്മ+ജ്ഞാനാ-മൃതേന തേ .. 1

പൂർണാത്-പൂർണ-മിദം പൂർണം പൂർണാത്-പൂർണം പ്രസൂയതേ .
പൂർണേനാ-പൂരിതം പൂർണം സ്ഥിതാ പൂർണേ ച പൂർണതാ .. 2

ലീലയേദംൻ തു പൃ+ച്ഛാമി ഭൂയോ-ബോധാഭി-വൃ+ദ്ധയേ .
ബാല+സ്യേവ പിതാ+ ബ്ര+ഹ്മൻ-ന കോപംങ്ച് കർതു-മർഹസി .. 3

ശ്രോ+ത്രംഞ്ച് ച+ക്ഷുഃസ് സ്പർശനംഞ്ച് ച രസനംങ്ച് ഘ്രാണ-മേവ ച .
വി+ദ്യമാന-മപി+ ബ്ര+ഹ്മ+ന്ദൃ+ശ്യ/മാന-മപി+ സ്ഫുടമ് .. 4

കഥം മൃത+സ്യ വൈ ജ+ന്തോർ/വിഷയം സ്വംൻ ന പശ്യതി .
ജീവത+ശ്ച കഥം സർവംവ് വിഷയം സ്വം പ്രപ+ശ്യതി ..5

കഥംങ്ച് ഘടാദി-ബാ+ഹ്യ+ത്വ/മി+ന്ദ്രി-യാണി ജഡാ+ന്യപി .
ശരീരേ/നു-ഭവ+ന്ത്യ+ന്തഃഫ്/പുനർ-നാനു-ഭവ+ന്ത്യപി .. 6

അയഃശ്-ശലാകോ-പമയോർ/ഘടാ-ദീ+ന്ദ്രിയ-യോഃഖ് കില .
അ+ശ്ലിഷ്ടയോ-ര+ന്ത-രസൗ/ കഥംൻ ത+ന്നോ-ദിതാ മിഥഃ .. 7

ജാന+ന്നപി യദേ-താ+ന്വൈ വിശേഷാഞ്ച്/ഛതധാ പുനഃ .
പൃ+ച്ഛാമി തദ-ശേഷേണ കഥയ+സ്വാനു-കമ്പയാ .. 8

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഇ+ന്ദ്രിയാ+ദ്യപി ചി+ത്താദി ഘടാ+ദ്യപി ന കിംഞ്ച്-ചന .
പൃഥക്/ സംഭവതീ/ഹാങ്ഗ നിർമലാ+ച്ചേതനാ-ദൃതേ .. 9

ഗഗനാ-ദപി യാ/+ച്ഛാ ചി+ത്തയാ രൂപം-സ്വ/മാ+ത്മനാ .
ചി+ത്ത്വാത്/പു+ര്യഷ്ടക+ത്വേന ഭാവ-വൃ+ത്ത്യൈവ ഭാവിതമ് .. 10

തദേവ ച+ പ്രകൃതിതാംങ്ച് ഗതംഞ്ച് ജഗദ-വ+സ്ഥിതേഃ .
ത+സ്യാ അവയവാ+ജ്ജാത/മി+ന്ദ്രിയാദി ഘടാദി ച .. 11

പു+ര്യഷ്ടക+ത്വ/മായാതംയ് യ+ച്ചി+ത്തം-സ്വ+സ്വഭാ-വതഃ .
സ്വ ഏവാ-വയ-വസ്-തസ്മിൻ/ഘടാദി+ പ്രതി+ബിമ്ബതി .. 12

ശ്രീരാമ ഉവാച .

ജഗത്-സഹ+സ്ര-നിർമാണ-മഹിമ്നോ ദർപണ+സ്യ ച .
പു+രൃഷ്ടക+സ്യ ഭഗവ+ന്നൂപംങ്ങ് കഥയ കീദൃശമ് .. 13

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

അനാ+ദ്യന്തംഞ്ഞ് ജഗദ്-ബീജംയ് യദ്-ബ്ര+ഹ്മാസ്തി നിരാ-മയമ് .
ഭാരൂപം ശുദ്ധ-ചി+ന്മാ+ത്രംങ്ങ് കലാ-കലന-വർജിതമ് .. 14

കലനോ+ന്മുഖതാംയ് യാത/മ+ന്തർ/ജീവ ഇതി+ സ്മൃതഃ .
സ ജീവഃഖ് ഖലു ദേഹേ ഽസ്മിംശ്-ചിനോതി+ സ്പ+ന്ദതേ+ സ്ഫുടമ് .. 15

അഹംഭാവാ-ദഹംങ്ങ് കാരോ മനനാ+ന്മന ഉ+ച്യതേ .
ബോധ-നി+ശ്ച-യതോ ബുദ്ധി-രി+ന്ദ്ര-ദൃഷ്ടേസ്/തഥേ+ന്ദ്രിയമ് .. 16

ദേഹ-ഭാവനയാ ദേഹോ ഘട-ഭാവ-നയാ ഘടഃ .
ഏഷ ഏവ+ സ്വഭാ-വാത്മാ ജനൈഃഫ് പു+രൃഷ്ടകം സ്മൃതഃ .. 17

ജ്ഞ+ത്വ-കർതൃ+ത്വ/ഭോക്-തൃ+ത്വ/സാ+ക്ഷി+ത്വാ/+ദ്യഭി-പാതിനീ .
യാ സംവ്-വി+ജ്ജീവ ഇ+ത്യു+ക്താ ത+ദ്ധി പു+രൃഷ്ടകംവ് വിദുഃ .. 18

കാലേ കാലേ തതോ ജീവസ്/ത്വ+ന്യോ+ന്യോ ഭവതി+ സ്വതഃ .
ഭാവിതാ-കാരയാ-ന+ന്ത/വാസനാ-കണികോ-ദയമ് .. 19

പു+രൃഷ്ടക+സ്വഭാവേന കാലേനാ-കാര-മൃ+ച്ഛതി .
യഥാവാ-സനതഃസ് സേകാദ്/ബീജം പ+ല്ലവ-താമിവ .. 20

ആകാരോ ഽഹം ശരീരാദി+ സ്ഥാവ-രാദി ചരാദി ച .
നാഹ-മാദ്യ+ശ്ചിദാ+ത്മേതി മി+ഥ്യാ+ ജ്ഞാനേന ചേതതി .. 21

ഭ്രമ+ത്യേവ ജഗ+ജ്ജീവോ വാസനാ-വലിത+ശ്ചിരമ് .
ഊർ+ധ്വാ/ധോഗ-മനൈ/രബ്ധൗ/ കാഷ്ഠംവ് വീചി-ഹതംയ് യഥാ .. 22

ക+ശ്ചിദ്-വിശു+ദ്ധ/ജാതി+ത്വാദ്/ഭവ-ബ+ന്ധാ-ദന+ന്തരമ് .
ബു+ദ്ധ്വാ+ത്മാനം സമ+ഭ്യേതി പദ-മാ+ദ്യ+ന്ത-വർജിതമ് .. 23

ക+ശ്ചിത്-കാലേന ബഹുനാ ഭു+ക്ത-യോനി-ഗണാ-തുരഃ .
ആ+ത്മ+ജ്ഞാന-വശാ-ദേതി പരമം പദമാ+ത്മനഃ .. 24

ഏവം-രൂപ+ശ്ച സുമതേ ജീവോ യാതഃശ് ശരീര-താമ് .
നേ+ത്രാ-ദിനാ ഘടാ+ദ്യന്ത+രൃഥാ വേ+ത്തി തഥാ ശൃണു .. 25

ചി+ത്ത്വ+സ്യ കലനാ+ന്ത+സ്യ സംപ്രയാ-ത+സ്യ ജീവ-താമ് .
മനഃഷ്/ഷഷ്ഠേ+ന്ദ്രിയ+ഗ്രാമോ ദേഹോ ഽയ-മവ-തിഷ്ഠതേ .. 26

യദാ+ന്യഃസ് സർവ-ദേഹേ+ഭ്യഃഖ്/ ഖേ പത+ത്യ+ക്ഷ-രൂപിണാ .
തദാ ത+ജ്ജീവ-സംസ്പർശാജ്-ജീവാത്-മൈക+ത്വ-മൃ+ച്ഛതി .. 27

ബാ+ഹ്യാർഥ-വേദനേ നിത്യം സംബ+ന്ധോ്ഷ+ക്ഷ+സ്യ കാരകഃ .
സമ+ന്വി-തസ്യ ചി+ത്തേന ന മു+ക്ത+സ്യ കദാചന .. 28

യ+ദ്യ/ദ+ച്ഛ-തരംൻ തസ്മിൻ/-നഭഃസ്/സ്ഥം-പ്രതി/ബിമ്ബതി .
ജീവേന ഭവതി+ ശ്ലിഷ്ടോ ബഹിർ/ജീവോ്ഷ+പ്യജീ-വതി .. 29

നിഘൃഷ്ട+നവ-ര+ത്നാഭേ യദാ നയന-താരകേ .
തദാ തയോർ/ബാ+ഹ്യ-ഗതഃഫ് പദാർഥഃഫ് പ്രതി-ബിമ്ബതി .. 30

ജീവേന ഭവതി+ ശ്ലിഷ്ടഃഫ് പ്രതിബിമ്ബ-തയാ തതഃ .
ജീവ+ജ്ഞേയ+ത്വ-മായാതി ബാ+ഹ്യം വസ്+ത്വിതി രാഘവ .. 31

യത്-സം/ശ്ലേ+ഷ-മുപായാതി തദ്/ബാലോ്ഷ+പി-ഹി വി+ന്ദതി .
പശുർവാ+ സ്ഥാവരോ വാപി /ജീവഃഖ് കസ്മാന്ന വേഥ്-സ്യതി .. 32

അ+ച്ഛ+സ്യ നയന+സ്യാഥോ രശ്മയോ ജീവ-വേഷ്ടിതാഃ .
ക്രോഡീ-കുർവ+ന്ത്യലംൻ ദൃശ്യംഞ്ച് ജീവസ്-ത+ത്ത്വേന വി+ന്ദതി .. 33

ഏഷ ഏവ+ ക്രമഃസ് സ്പർശേ സംബ+ന്ധഃഫ് പ്ര+ത്യയോദ്/ഭവഃ .
രസേ ഗ+ന്ധേ ച കഥിതോ ജീവ-സംസ്പർശ/സംഭവഃ .. 34

ശബ്ദ+സ്ത്വാ-കാശ-നിഷ്ഠ+ത്വാത്/കർണാ-കാശ-ഗതഃഹ ക്ഷണാത് .
ജീവാ-കാശം വിശ+ത്യന്ത-രി+ത്ഥ-മി+ന്ദ്രിയ-സംവ്വിദഃ .. 35

ശ്രീരാമ ഉവാച .
ദൃ+ശ്യതേ മാനസാ-ദർശേ യ+ന്ത്ര-ദാർവൗ/ദരേഷു തത് .
പ്രതി-ബിമ്ബിത-മേത+ന്മേ+ ബ്രൂഹി+ ബ്ര+ഹ്മൻ/കിമാ+ത്മകമ് .. 36

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

അ+ത്യ+ന്ത/ജഡയോ-രേവ ജീവ-യോരിവ ത+ന്മിഥഃ .
പ്രതി-ബിമ്ബംൻ ദൃശോ+ ഭ്രാ+ന്തി വി+ദ്ധി വേ+ദ്യ-വിദാംവ് വര .. 37

താവ+ന്മാ+ത്രംഞ്ച് ജഗ+ത്ത്വേതദ്-വി+ശ്വാസോ മാ തവാസ്+ത്വിഹ .
അഹ-മി+ത്യാദിസ്/തരങ്ഗോ/ വർത-മാനം സദാ ജലമ് .. 38

പരാമ്-ഭോധൗ തു നാസ്+ത്യേവ ദേശ-കാല+ക്രിയാ-ദികമ് .
തൻ-മയൈ-കതയാ നി+ത്യ/മാ+ത്മാ സർവ+ത്ര സർവഗഃ .. 39

Meter ചാരണഗീതം

നി+ത്യമ-സ+ക്ത-മതിർ-മുദിതാ+ത്മാ
ശാ+ന്ത-മൃഷാ-സുഖ-ദുഃഖ-വിദ+ന്തഃ .
തിഷ്ഠ നിവിഷ്ട-മതിഃസ് സമ-തായാ-
മസ്ത-സമസ്ത-ഭവാ-മയ-മായഃ .. 40

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീയേ നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ അ+ക്ഷ-സംവേദന-വിചാര-യോഗോപ-ദേശോ നാമ പഞ്ചാശഃസ് സർഗഃ .. 50 ..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
25.11.2023